

Отже, очевидним є те, що категорія відповідальності ШІ є недостатньо дослідженою, розвиненою, сталою й доступною практикою. Однак, незважаючи на велику кількість складнощів, вона потребує узагальнення усіх правових доктрин і створення належної світової нормативної бази, адже, штучний інтелект стає частиною усіх сфер нашого життя.

#### *Література*

1. Зайчук О.В., Оніщенко Н.М. Теорія держави і права. Академічний курс: підруч. Київ: Юрінком Інтер, 2006. 688 с.
2. Канада и Франция хотят обуздать искусственный интеллект. 2018. URL: <https://cursorinfo.co.il/kanada-i-frantsiya-hotyatobuzdat-iskusstvennyj-intellekt/>.
3. European Parliament resolution of 16 February 2017 with recommendations to the Commission on Civil Law Rules on Robotics (2015/2103(INL)). URL: [https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-20170051\\_EN.html](https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-20170051_EN.html).
4. Tigard D.W. Responsible AI and moral responsibility: a common appreciation. *AI Ethics*. 2021. № 1. P. 113-117. URL: <https://doi.org/10.1007/s43681-020-00009-0>.

УДК 165.742:004(043.2)

**Ольховік М.В.**, асистент,  
**Жуда В.І.**, здобувачка вищої освіти  
першого (бакалаврського) рівня,  
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

### **ВПЛИВ ТРАНСГУМАНІЗМУ НА ЮРИСПРУДЕНЦІЮ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ**

Трансгуманізм – філософська концепція, а також міжнародний рух, що підтримують використання досягнень науки і технології для покращення розумових і фізичних можливостей людини з метою усунення тих аспектів людського існування, які трансгуманісти вважають небажаними – страждань, хвороб, старіння і навіть смерті [1].

В наш час трансгуманізм є зростаючим і все більш популярним філософським рухом, а використання авторитету природничих наук продовжує впливати на уявлення майбутнього людства [2]. Трансгуманісти не лише формулюють нове бачення, а й пропонують рекомендації щодо створення й застосування права та значного впливу на його розвиток.

Перш за все, вони відкривають численні дискусії з питань права. Не дивлячись на те, що число таких дискусій не надто велике, правники, науковці, трансгуманісти з усього світу об'єднуються та активно взаємодіють між собою. Для прикладу, досить нещодавно було проведено нішеву подію – Терасемську конференцію з права транслюдських осіб. На

конференції піднімалися питання закріплення нових потенційних прав транслюдських особистостей, які зможуть повпливати на їх правовий статус. А потім усі ідеї та дослідження можуть бути опубліковані в юридичних журналах Терасем під назвою «The Journal of Geoethical Nanotechnology» та «The Journal of Personal Cyberconsciousness».

Окрім наукових досліджень, навіть наукова фантастика нагадує про те, що з точки зору правових інститутів потрібно вирішити такі питання, як батьківська влада над технологічними або міжвидовими гібридами, правовий статус гібриду людини і машини, виникнення нових розумних видів, які, швидше за все, можуть з'явитися незабаром з появою технологій відновлення життя, а також питання «авторського права» з точки зору бажаних генотипних конструкцій.

Наступним елементом розвитку юриспруденції під впливом трансгуманізму виступають судові процеси. Для прикладу, справа Оскара є одним із таких процесів. Пісторіус, південноафриканський бігун, втратив ноги і задля продовження своєї кар'єри встановив спеціальні протези, отримав дозвіл і досягав високих спортивних успіхів [3].

Вбачаємо, що трансгуманістична теорія міцно пов'язана з філософською сучасністю. Її основою, загально беручи, є постулат про звільнення людини від обмежень, котрі визначаються її біологічною природою. Знаряддя для реалізації цього постулату повинні бути сучасні технології. Як стверджує шведський філософ Н. Бостром, один із основних ідеологів трансгуманізму, це загально сформульований рух, котрий поступово розвивався, протягом останніх двох декад. Він поширював інтердисциплінарний підхід до розуміння і оцінки можливостей покращення людського стану і організму завдяки технологічному розвитку.

З великою обережністю звертається увагу на сучасні технології, такі, як генна інженерія і інформаційні технології, а також на майбутні технології, такі як молекулярні нанотехнології і створення сильного штучного інтелекту. Можливості покращення, про які ведеться дискусія, охоплюють радикальні способи продовження тривалості життя, лікування захворювань, непотрібних мук і збільшення людської інтелектуальної, фізичної і емоційної ефективності [4].

Трансгуманісти розглядають людську природу як «роботу в прогресі», відкритий процес, недопрацьований початок, котрий ми можемо навчитися модифікувати в бажаний для нас спосіб. Людина на сьогодні не мусить бути вінцем еволюції. Трансгуманісти мають надію, що через відповідальне використання науки, технологій і інших раціональних засобів, насамкінець ми станемо постлюдьми (posthuman), істотами з набагато більшими можливостями ніж люди, якими ми зараз є.

### *Література*

1. Артюхов И.В. Трансгуманизм – философские истоки и история возникновения. В кн.: Новые технологии и продолжение эволюции человека? Трансгуманистический проект будущего. Москва, ЛКИ, 2008. С. 31-46.
2. Мор М. Надлюдина в транслюдському. *Journal of Evolution and Technology*. 2010. № 21. С. 2.
3. Розширений коментар до рішення Р. Сіош, Рішення Спортивного арбітражного суду у справі А/1480/Пісторіус проти ІААФ від 16 трав. 2008 р. *ADR щоквартально*. 2010. № 1 (9). С. 57.
4. Bostrom N. Wartości transhumanistyczne. URL: <https://www.racjonalista.pl/index.php>

УДК 347.78(477)(043.2)

**Ольховік М.В.**, асистент,  
**Кононенко А.С.**, здобувачка вищої освіти  
першого (бакалаврського) рівня,  
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

## **ОСОБЛИВОСТІ ПРИТЯГНЕННЯ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА РОЗПОВСЮДЖЕННЯ НЕПРАВДИВОЇ ІНФОРМАЦІЇ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ**

Станом на сьогодні наше суспільство споживає незліченну кількість інформації через різні засоби та пристрої. Старше покоління надає перевагу новинам на телебаченні та щотижневим друкованим виданням, а молодше завжди в курсі останніх новин поки листають стрічку Фейсбуку або навіть Інстаграму. Однак, читаючи пост про якусь подію, ми іноді і не задумуємось про те чи дійсно все так було, або про людину, чію репутацію було знищено декількома кліками. Отже, питання розповсюдження неправдивої інформації у соціальних мережах має контролюватись та мати свої правові наслідки.

Відповідно до Закону України «Про інформацію», під інформацією розуміються будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді [1]. Слід також відзначити те, що громадянам України на законодавчому рівні передбачено право на вільне висловлювання за статтею 34 Конституції України [2]. Пленум Верховного Суду України в постанові від 27 лютого 2009 року № 1 «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи» (далі – Постанова) зазначив, що праву на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань відповідає обов'язок не поширювати про особу недостовірну інформацію та таку, що ганьбить її гідність, честь чи ділову репутацію [3]. Отже, особа, яка не виконує